

— Památné stromy Platan Javorolistý

Mohutný strom, hluboce kořenící, dorůstající až do 40 m výšky, až se 35 m širokou rozkladitou korunou, se šupinovitou borkou odlupující se po dvacátém roku věku ve velkých plátech, po nichž zůstávají žlutobílé jizvy. Borka má barvu hnědou, modrošedou, žlutozelenou a světle zelenou. Kmen je přímý, v ovodu může mít až 15 m, sahá vysoko do koruny. Větve jsou relativně tenké, chapadlovité, dlouhé, na konci vzpřímené. U solitér převisají až k zemi. Kořenový systém je mohutný, i když ne příliš hluboký, protože se hlavní kořen brzy rozvětňuje. Není citlivý na navážky a záplavy. Zvedá však chodníky a obrubníky, je proto nutné, aby byla respektována kořenová mísa ve vzdálenosti minimálně 1,5 m od kmene. Listy má střídavé, opadavé, řapík na bázi dutý. Na řapíku a na rubu na žilnatině bělavě chlupatý. Čepel je hluboce 3–7klaná (výřezy laloků jsou hlubší než u platanu západního, ale mělčí než u platanu východního), prostřední lalok je prodloužený. Listy mohou být až 28 cm dlouhé i široké. Kvete poprvé ve 20 letech, ve druhé polovině května. Květy jsou nenápadné. Plodenství jsou ježatá, 2,5 až 3,5 cm velká, zpravidla po dvou. Poprvé plodí ve cca 20 letech. Chmýří zralých plodů dráždí dýchací ces-

ty. Platan je teplomilný, v dospělosti však vůči mrazům poměrně odolný strom. Udává se, že ve Švýcarsku vystupuje až do 800 m n.m. Má rád slunné stanoviště s hlubší živnou půdou a vyšší hladinou spodní vody. Je vápnomilný. Snáší znečištěné prostředí, zasolení i silnější ořez. Dobře regeneruje, snese přechodné sucho, ale na suchém stanovišti se špatně vyvíjí. Rozšířený je po celé Evropě kromě severních částí. Původ je nejasný, nejčastěji se považuje za křížence *Platanus orientalis* x *Platanus occidentalis*. Někteří autoři jej považují za kulturní formu platanu východního (*Platanus orientalis* var. *acerifolia*), jiní dokonce za samostatný druh. Ve střední Evropě je v kultuře pravděpodobně od 17. století. Vysazuje se v parcích a městské zeleni jako výrazná solitéra, někdy i jako alejový strom. Je okrasný netypickou borkou, svými rozměry (má-li prostor, dorůstá obřích rozměrů), habitem i olistěním. Na podzim listy barví do žluta. Dřevo se uplatňuje v truhlářství.

Dožívá se až pěti set let.

